

แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทย เพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งโครงสร้างประชากรที่มีผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างก้าวกระโดด การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและเปิดเสรีด้านต่างๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศทั้งมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้นประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ ที่รอบคอบและครอบคลุมเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน มีการทำยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) จัดเป็นยุทธศาสตร์ชาติฉบับแรกของประเทศไทยตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อความสุขของคนไทยทุกคน โดยจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและการเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ¹

ความมั่นคงของชาติ (National Security) และภัยคุกคาม (Threats)

สถานการณ์ปัญหาและภัยคุกคามความมั่นคงที่สำคัญจำแนกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ 1) ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบเดิม (Traditional Security) เป็นการสร้างเสริมอำนาจกำลังรบเพื่อรักษาอธิปไตยของรัฐ ในรูปการป้องกันประเทศจากการรุกรานของต่างชาติ ได้แก่ การสู้รบตามแนวชายแดน, การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง, ความไม่ชัดเจนของแนวเขตแดน และการลักลอบค้าอาวุธสงคราม 2) ภัยคุกคามความมั่นคงไม่ตามแบบ หรือความมั่นคงรูปแบบต่างๆ หรือความมั่นคงรูปแบบใหม่ (Non - traditional Security : NTS) ซึ่งมุ่งเอามนุษย์เป็นศูนย์กลาง มีการคุกคามต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน² ได้แก่ ยาเสพติด, แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย, การลักลอบหลบหนีเข้าเมือง, การทำลายทรัพยากรธรรมชาติ

และสิ่งแวดล้อม, สาธารณภัยขนาดใหญ่, โรคระบาด, การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ แม้จะไม่รุนแรงจนทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียเอกราชอธิปไตย แต่ถ้าหากไม่มีการจัดการภัยคุกคามเหล่านี้ให้หมดไปแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และอาจมีการขยายตัวจนเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้เช่นกัน³ ซึ่งความมั่นคงแห่งชาติ (National Security) หมายถึงการป้องกันชาติให้พ้นจากอันตรายทั้งปวง การปกป้องผลประโยชน์ของชาติการสร้างความเข้มแข็งของชาติของชุมชน รวมถึงการสร้างความมั่นคง ของมนุษย์ทั้ง ภายในประเทศและนอกประเทศด้วย⁴ ซึ่งองค์ประกอบพื้นฐานของความมั่นคงต้องประกอบด้วยพลังอำนาจจาก 4 ด้าน คือด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา และด้านการทหาร ซึ่งชาติจะมีความมั่นคงปลอดภัยจากอันตรายทั้งปวงได้นั้นต้องปราศจากภัยคุกคามทั้งปวง ส่วนภัยคุกคาม (Threats) คือ พฤติการณ์ที่คาดคะเนได้ว่าจะก่อให้เกิดความเสียหาย มีผลให้ฝ่ายที่ถูกคุกคามต้องกระทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ภัยคุกคามจะมีความสำคัญเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความนึกคิดของทั้งผู้คุกคาม และผู้ถูกคุกคาม ความนึกคิดดังกล่าวขึ้นอยู่กับความรู้สึกว่า ผู้คุกคามมีเครื่องมือพอ หรือมีศักยภาพกำลังอำนาจพอที่ดำเนินการให้บังเกิดผลตามที่ต้องการจะคุกคามได้หรือไม่ ขึ้นอยู่ที่เจตนา ในการพิจารณาภัยคุกคามนั้นความยากอยู่ที่การหยั่งเจตนาของประเทศที่คุกคาม กล่าวคือ แม้ประเทศที่คุกคามจะมีเครื่องมือที่จะใช้ดำเนินการแต่ก็ยากที่จะรู้ได้ว่าจะใช้เครื่องมือที่มีอยู่หรือไม่ ฉะนั้น บางครั้งจึงต้องอาศัยการศึกษาทางประวัติศาสตร์ และศึกษาลักษณะของผู้นำ หรืออิทธิพลในการกำหนดนโยบายของประเทศนั้น ๆ⁵ โดยสรุปความมั่นคงของชาติ (National Security) หมายถึงประเทศชาติมีความปลอดภัย (Security) จากภัยคุกคาม (Threats) ทั้งหมดนั่นเอง ดังนั้นหน่วยงานต่างๆของภาครัฐต้องมีแนวทางในการจัดการภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ เหล่านี้เพื่อให้ประเทศชาติมีความมั่นคงต่อไป

กองทัพไทยกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

รูปแบบภัยคุกคามเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดบทบาทและภารกิจของทหารของโลก จากความเปลี่ยนแปลงและสภาวะแวดล้อม สถานการณ์ทางยุทธศาสตร์ยังคงเต็มไปด้วยความไม่แน่นอน ภัยคุกคามจากการใช้กำลังทหารได้ลดระดับลง แต่ก็มีโอกาสเกิดขึ้นได้ ขณะที่ภัยคุกคามรูปแบบอื่นๆ ที่มีใช้ภัยคุกคามทางทหาร (Non-military Threats) หรือภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-traditional Threats) ในบริบทของ กอ. รมน. มี 7 ประการ ได้แก่ ความมั่นคงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ การก่อการร้าย และอาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง

ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและโรคระบาด การขาดดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และความยากจน⁶

สถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-traditional Threats) ทำให้มิติความมั่นคงของชาติมีความสลับซับซ้อน หลากหลายมิติมากขึ้น มีลักษณะเป็นแบบผสมเกิดขึ้นเฉียบพลัน และคาดการณ์ได้ยากรวมทั้งการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประชาชนและประเทศโดยรวมที่ผ่านมา การดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยความมั่นคงตามแบบเป็นเรื่องของการทหาร⁷ แต่จากสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้นจะพบว่าแนวคิดในการดำเนินการทางการทหารซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่นั้น มีแนวโน้มที่เปลี่ยนไปสำหรับประเทศไทยต้องเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศโดยตรงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยาและการทหาร ในลักษณะที่ภัยคุกคามได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามลำดับจากปัจจัยบวกของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่มีการเปิดเสรีการค้า การเงิน การลงทุน ความก้าวหน้าทางการสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนผู้คนมีการย้ายถิ่นฐานระหว่างประเทศมากยิ่งขึ้น⁸ ทำให้เกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของโลก ความมั่นคงของภูมิภาค และความมั่นคงของรัฐต่างๆ ถูกเชื่อมโยงเข้าหากัน เป็นเสมือนเครือข่ายที่ไร้ขอบเขต ไม่อาจปิดกั้นเขตแดนของรัฐไว้ได้ รัฐต่างๆ จำเป็นต้องมุ่งรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงปลอดภัย จากภัยคุกคามที่หลากหลายรูปแบบที่มีแรงขับเคลื่อนจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศ ภัยคุกคามต่างๆ เหล่านี้ บางครั้งก็มีการคาบเกี่ยวกับภัยคุกคามตามแบบ (Traditional Threats) ทำให้รัฐต่างๆ ยังคงดำรงไว้ซึ่งกำลังทหาร เพื่อป้องกันเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดน ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบและภารกิจหลักทางการทหาร แต่การใช้กำลังทหารเพียงอย่างเดียวเข้าแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ อาจไม่บรรลุผลสำเร็จเลยก็ได้ หากปราศจากความร่วมมือจากภาคส่วนอื่นๆ ของสังคมและของภาครัฐ ในประเทศที่พัฒนาแล้วหลายประเทศกำลังทหารอยู่ในห้วงของการเปลี่ยนผ่านเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างอ่อนตัวและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น⁹

ดังนั้นการที่กองทัพในฐานะที่เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงภาครัฐหน่วยงานหนึ่งที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคงของชาติ โดยภารกิจหลักของกองทัพบกมีดังนี้ 1) การป้องกันประเทศ 2) การรักษาความมั่นคงภายใน 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ และ 4) การพัฒนาประเทศ¹⁰ จะเห็นได้ว่าภารกิจของกองทัพบกมีทั้งภารกิจที่เป็นภารกิจทางการทหารและภารกิจที่มิใช่ทางการทหาร และต้องจัดกำลังเข้าแก้ปัญหาความมั่นคงรูปแบบใหม่เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และกรอบงานด้านภัยคุกคาม

รูปแบบใหม่ ก็กว้างขวางหลากหลาย ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์กรมยุทธศึกษาทหารบก (ศพย.ยศ.ทบ.) ได้ทำการศึกษาและประมวลแนวโน้มภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ ที่กองทัพบกจะเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 -2565 ได้ข้อสรุปลักษณะภัยคุกคามที่เกี่ยวข้องกับกองทัพบกดังนี้¹¹

ตารางที่ 1 ระดับความเกี่ยวข้องระหว่างกองทัพบกกับลักษณะภัยคุกคามแบบต่างๆ

ลักษณะภัยคุกคาม	การเกี่ยวข้องกับ ทบ.
1. ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์	มากที่สุด
2. ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน	มากที่สุด
3. ปัญหาความมั่นคงใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (จชต.)	มากที่สุด
4. การก่อการร้าย	มาก
5. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ	มาก
6. ปัญหายาเสพติด	มาก
7. ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีคุณภาพในองค์กร	ปานกลาง
8. ความมั่นคงจากสื่อสังคมออนไลน์ / อาชญากรรม / คอมพิวเตอร์	ปานกลาง
9. การแย่งชิงทรัพยากร (ที่ดิน ป่าไม้ฯ)	ปานกลาง
10. ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม	ปานกลาง
11. แรงงานผิดกฎหมายและการหลบหนีเข้าเมือง	ปานกลาง
12. การถูกแทรกแซงหรือครอบงำทางเศรษฐกิจ	ปานกลาง
13. การถูกแทรกแซงทางการเมืองจากประชาคมโลก	ปานกลาง
14. ความมั่นคงทางพลังงาน	ปานกลาง
15. การแทรกแซงหรือต่อต้านอำนาจรัฐจากองค์กรอิสระรวมทั้งองค์กรเอกชน (NGO)	ปานกลาง
16. การค้ามนุษย์	น้อย
17. โรคระบาด	น้อย
18. ปัญหาความยากจน	น้อย
19. การลักลอบจัดให้มีบ่อนการพนัน	น้อย

บทบาทของกองทัพบกเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

ในการแก้ไขภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของทหาร จะต้องมีการพิจารณาหลักการต่างๆ ให้ชัดเจนในการปฏิบัติ เพื่อคุ้มครองความปลอดภัยของกำลังทหาร ในการดำเนินการต้องเกิดความฉับไว และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานดังนี้¹²

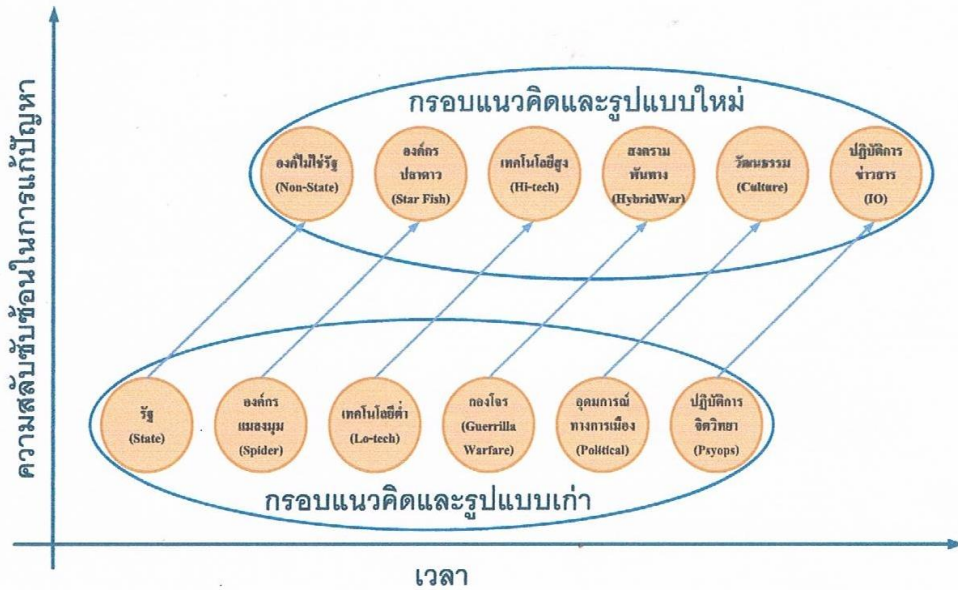
1. กำหนดขอบเขตความรับผิดชอบในพื้นที่ปฏิบัติการ รวมทั้งวิธีการปฏิบัติที่สอดคล้องไปในหลักความปลอดภัยของกำลังพล : เมื่อเข้าปฏิบัติการกิจต้องได้รับการสนับสนุนเครื่องมือและอุปกรณ์เพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับตนเอง
2. หลักการประสานความร่วมมือ : การแก้ไขภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ในทางปฏิบัติมีหน่วยงานหลายหน่วยร่วมมือกันบางครั้งหน่วยทหารเป็นหลัก บางครั้งอาจเป็นหน่วยสนับสนุน จึงต้องมีการวางแผน ร่วมมือ และประสานงานกัน เพื่อเป็นแนวทางเดียวกัน เกิดเป็นเอกภาพในความพยายามร่วมกัน (Unity of Efforts) เพื่อแก้ปัญหาให้เกิดประสิทธิภาพบนพื้นฐานการปฏิบัติร่วมกันระหว่างองค์กร
3. หลักอำนาจหน้าที่ : กำลังทหารถูกออกแบบมาให้ปฏิบัติหน้าที่เพื่อป้องกัน ประเทศ แต่เมื่อต้องรับภารกิจในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ เช่น การมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และการบรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น การดำเนินงานของทหารจะมีกฎหมายกำหนดให้อำนาจและขอบเขตหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน ดังนั้นต้องทำอย่างพอควรแก่เหตุ และไม่เกินอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนดไว้
4. หลักความชัดเจนในภารกิจ : ในการแก้ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ มีหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันหลายหน่วยงาน การใช้กำลังทหารเข้าแก้ไขปัญหาจะต้องมีความชัดเจนในภารกิจที่ได้รับมอบ พื้นที่ที่รับผิดชอบ ระยะเวลาที่ต้องปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน
5. หลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง : ในการแก้ปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันจะเน้นความสำคัญกับความมั่นคงของมนุษย์ ที่ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากที่สุด ภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ที่มีความหลากหลาย มีจำนวนหนึ่งเท่านั้นที่กำลังทหารสามารถเข้าร่วมเพื่อแก้ปัญหาได้ เมื่อต้องจัดกำลังทหารเข้าปฏิบัติการ ต้องมีการดำเนินการตามหลักการอย่างรอบคอบ ซึ่งต้องยึดเอาประชาชนเป็นศูนย์กลางในการแก้ไขปัญหา

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

สำหรับกองทัพบกของไทยมีการดำเนินงานในภารกิจป้องกันประเทศและรักษาความมั่นคงในหลายรูปแบบ หนึ่งในนั้นคือสงครามไม่ตามแบบ (Irregular War) ได้แก่ สงครามการเมือง สงครามเศรษฐกิจ และสงครามพิเศษ โดยในส่วนของสงครามพิเศษ ซึ่งเป็นภารกิจหลักในความรับผิดชอบของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (นสศ.) มีส่วนหนึ่งที่ต้องปฏิบัติคือการดำเนินการสงครามนอกแบบ : สนบ.(Unconventional Warfare : UW) ซึ่งมีทิศทางที่ขยับออกไปจากกระบวนทัศน์เดิมที่เคยปฏิบัติกันมาในยุคสงครามเย็น ทั้งนี้ส่วนหนึ่งนั้นมาจากบริบทที่เปลี่ยนไปภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และนวัตกรรมการเปลี่ยนแปลง ด้วยความหลากหลายของสภาพปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงดังกล่าวมาข้างต้น การศึกษาความมั่นคงในปัจจุบันจึงเน้นการศึกษาความมั่นคงในรูปแบบที่หลากหลายนอกเหนือจากด้านการทหารและการป้องกันประเทศ ที่ต้องใช้ในการแก้ปัญหา โดยการใช้กำลังทหารปฏิบัติการนอกเหนือการสงครามขึ้น (Military Operations Other Than War : MOOTW) เพื่อเป็นกรอบรองรับการจัดโครงสร้าง ภารกิจ บุคลากร การบริการจัดการเฉพาะที่จะเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่¹³

สำหรับกองทัพบกไทยได้ใช้กำลังทหารเข้าดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวมานานแล้ว แต่ในปัจจุบันการดำเนินสงครามนอกแบบได้มีความสลับซับซ้อนมากขึ้นทำให้รูปแบบมีลักษณะที่เปลี่ยนไป คือ

- 1) ผู้อุปถัมภ์ – มีทิศทางจากตัวแสดงที่เป็นรัฐไปสู่ตัวแสดงที่ไม่ใช่รัฐ (State Sponsor to Non-state Sponsor)
- 2) การจัดองค์กร – มีทิศทางจากองค์กรตามลำดับชั้นไปสู่องค์กรแบนราบ (Hierarchy Organization to Flat Organization)
- 3) อารุธยุทโธปกรณ์ – มีทิศทางจากการใช้เทคโนโลยีต่ำไปสู่เทคโนโลยีสูง (Low Technologies to High Technologies)
- 4) การปฏิบัติทางยุทธวิธี – มีทิศทางจากสงครามกองโจรไปสู่สงครามพันทาง (Guerrilla Warfare to Hybrid Warfare)
- 5) อุดมการณ์ในการต่อสู้ – มีทิศทางจากอุดมการณ์ทางการเมือง ไปสู่อัตลักษณ์ วัฒนธรรม และศาสนา (Political Ideology to Identity, Culture, and Religion)
- 6) การหล่อหลอมอุดมการณ์และการสร้างแนวร่วม – มีทิศทางจากการปฏิบัติการจิตวิทยาไปสู่การปฏิบัติการข่าวสาร (Psychological Operations to Information Operations)¹⁴

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดและรูปแบบของการดำเนินสงครามนอกแบบที่เปลี่ยนแปลง

โดยหน่วยงานของกองทัพบกที่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับสงครามนอกแบบคือ นสศ. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจเกี่ยวกับการสงครามพิเศษทั้งปวงของกองทัพ ตั้งแต่การวางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับการทั้งด้านการฝึกศึกษาและการปฏิบัติการพิเศษ รวมทั้งการส่งกำลังทางอากาศ และการยุทธส่งทางอากาศ ดำเนินการวิจัยและพัฒนา กำหนดหลักนิยม และทำตำราในทางวิทยาการที่เกี่ยวข้อง และปกครองบังคับบัญชาหน่วยทหารที่กลาโหม กำหนด อีกทั้งยังเป็นหน่วยหวังผลทางยุทธศาสตร์มีบทบาทในการอ้อมกำลังและชดเชยอำนาจกำลังรบที่เสียเปรียบ การปฏิบัติงานของหน่วยจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยามปกติในพื้นที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ นสศ. มีหน้าที่หลักในการพัฒนาการสงครามนอกแบบของกองทัพในพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย และให้การสนับสนุนภารกิจบางอย่างของกองทัพภาค¹⁵

ขีดความสามารถหลักของหน่วยรบพิเศษ

จากแนวคิดของ David C. McClelland ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “สมรรถนะ หมายถึง คุณลักษณะ ที่ซ่อนอยู่ภายในตัวบุคคล ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้จะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลสามารถสร้างผลการปฏิบัติงานในงานที่ตนรับผิดชอบให้สูงกว่า หรือเหนือกว่าเกณฑ์/เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสมรรถนะมี 5 ประเภท ซึ่งสมรรถนะที่ผู้วิจัยจะศึกษาคือ ขีดความสามารถหลักหรือสมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึง ความสามารถสำคัญที่บุคคลต้องมี หรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยต้องประกอบด้วย 1) กลุ่มคุณลักษณะที่มองเห็นได้ (Visible) ได้แก่ ความรู้ (knowledge),

ทักษะ (skill) ซึ่งเป็นขีดความสามารถที่มีโอกาสพัฒนาได้ง่ายและสามารถวัดผลได้ง่าย 2) กลุ่มคุณลักษณะที่ซ่อนเร้น (Hidden) ได้แก่ อัตมโนทัศน์ (self – concept), ภาพลักษณ์ของตน (Self-Image) แรงจูงใจ (Motives) , เจตคติ (attitude) และลักษณะส่วนบุคคล (Trait) ซึ่งเป็นขีดความสามารถที่ยากต่อการวัดและพัฒนา¹⁶

ด้วยภารกิจหลักของ นสศ. ที่กล่าวมาข้างต้น ดังนั้น นสศ. จึงมีความจำเป็นที่ต้องมีกำลังพลที่มีคุณลักษณะ (Character) และขีดความสามารถหลัก (Core Competency) ที่มากพอที่จะปฏิบัติงานได้ ซึ่งเดิมมี 5 สมรรถนะ ได้แก่ เป็นนักรบที่ดี เป็นนักปฏิบัติการข่าวที่ดี เป็นฝ่ายอำนวยการที่ดี เป็นครูที่ดี และเป็นนักจัดตั้งที่ดี รายละเอียดดังนี้¹⁷

1. เป็นนักรบที่ดี : มีลักษณะความเป็นผู้นำทางทหาร มีอุดมการณ์สูงส่ง ยิงปืนแม่นยำ วินัยเยี่ยม มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง จิตใจห้าวหาญอดทน อดกลั้น กล้าหาญ เสียสละ มีทักษะและสามารถทำการรบได้ทุกสภาพภูมิประเทศ ทุกสภาพภูมิอากาศ และปฏิบัติหน้าที่จนบรรลุผลสำเร็จ โดยไม่ย่อท้อ
2. เป็นนักปฏิบัติการข่าวที่ดี : มีความรู้ และเชี่ยวชาญในการปฏิบัติการข่าวทุก ๆ ด้าน ทั้งข่าวเปิดและข่าวลับ ไม่ว่าจะเป็นการรวบรวมข่าว การวิเคราะห์แนวโน้มของสถานการณ์ และต้องมีจิตสำนึกในการต่อต้านข่าวกรอง อยู่เสมอ
3. เป็นฝ่ายอำนวยการที่ดี : มีความสามารถในการวางแผน ให้ข้อเสนอแนะกับผู้บังคับบัญชา รวมทั้งกำลังตัวแทนที่ชุดปฏิบัติการควบคุมใช้งาน และในการปฏิบัติงานร่วมกับกองทัพภาคหรือกองกำลังป้องกันชายแดน จะต้องเป็นฝ่ายกิจการพิเศษเพื่อเสนอแนะการใช้หน่วยรบพิเศษได้อย่างเหมาะสม
4. เป็นครูที่ดี : มีความรอบรู้ มีทักษะความสามารถในการปฏิบัติการรบได้จริง รวมทั้งสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้และประสบการณ์ทั้งในเรื่องยุทธวิธี และความเชี่ยวชาญเฉพาะหน้าที่ ที่ตนเองรับผิดชอบ ให้กับกำลังรบตามแบบ กำลังกึ่งทหาร และกำลังประชาชนได้
5. เป็นนักจัดตั้งที่ดี : มีความเป็นนักจิตวิทยา ประชาสัมพันธ์ นักปลุกกระตมมีอาชีพ ดังคำกล่าวที่ว่า “ทำให้เขาเชื่อ ทำให้เขาชอบ แล้วเขาจะช่วย จะต้องแนะนำให้เขาคิดเหมือนอย่างที่เราคิดให้เขาปฏิบัติในสิ่งที่เราอยากให้ปฏิบัติ” จะต้องมีอิทธิพลเหนือจิตใจของกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้การจัดตั้งบรรลุไปสู่การใช้งานตามแผนงาน / โครงการ ที่กำหนด

พันเอกเสด็จ อาคะจักร ได้ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะและขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษ” จากการรวบรวมข้อมูลของหน่วยรบพิเศษหรือหน่วยปฏิบัติการพิเศษ จากนานาอารยประเทศและข้อมูลปฏิบัติงานจากยุทธการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการพิเศษ พบว่าขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษชั้นนำจากทั่วโลกมีอยู่ 11

สมรรถนะ ซึ่งเป็นสากลได้แก่ เชี่ยวชาญด้านการฝึก, สมรรถภาพร่างกายแข็งแรง, การปฏิบัติงานเป็นทีม, ขำนาญงานในหน้าที่และทักษะการรบ, การปฏิบัติงานลับ, ไหวพริบปฏิภาณ การตัดสินใจแก้ปัญหา, ขำนาญพื้นที่ประเพณีและวัฒนธรรม, เชี่ยวชาญด้านภาษา, การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย, ทักษะด้านมนุษย์สัมพันธ์ และสามารถปฏิบัติงานที่ตรากตรำยาวนาน¹⁸

นอกจากนั้นหน่วยรบพิเศษยังต้องมีขีดความสามารถทางทหารหลายประการ เพื่อป้องกันผลประโยชน์ของชาติ กำลังส่วนนี้เป็นกำลังที่เกิดจากการประสานกันอย่างสอดคล้องของ กลไก และเครื่องมือป้องกันทางยุทธศาสตร์ตามนโยบายของชาติ กำลังเหล่านี้เป็นกำลังที่สามารถทำหน้าที่ในบทบาทของการออมกำลัง โดยมีดุลยภาพระหว่างการใช้งบประมาณ กับการใช้กำลังอย่างสมเหตุสมผล ดังนั้นหน่วยรบพิเศษจึงทำให้มีทางเลือกทางทหารเพื่อ การตอบสนองต่อเสถียรภาพของชาติ ด้วยการเสี่ยงต่อผลประโยชน์ของชาติน้อยที่สุด¹⁹

แนวทางการสร้างนักรบพิเศษไทย จากหลักสูตรของโรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงคราม พิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ มีหลักสูตรต่างๆ เพื่อให้กำลังพลที่เข้ารับการอบรมมี ความรู้ความสามารถความชำนาญ ในการปฏิบัติหน้าที่ และภารกิจต่างๆ ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งในปัจจุบัน มีทั้งหมด 23 หลักสูตรดังนี้²⁰

ตารางที่ 2 หลักสูตรของโรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ

แผนกวิชา	หลักสูตร	เวลาอบรม (สัปดาห์)
ทั่วไป	1. นายสิบการช่างและทำลาย	8
	2. พนักงานวิทยุ	12
	3. นายสิบพยาบาล	16
	4. นายสิบอาวุธ	8
	5. นายสิบยุทธการและการข่าว	8
	6. ปฏิบัติการพิเศษ	9
	7. ภาษาอังกฤษ	16
	8. สงครามทุ่นระเบิด	5
ปฏิบัติการจิตวิทยา	9. การปฏิบัติการจิตวิทยา	10
ปฏิบัติการพิเศษ	10. ลาดตระเวนระยะไกล	8
	11. พลซุ่มยิง	6

แผนกวิชา	หลักสูตร	เวลาอบรม (สัปดาห์)
ปฏิบัติการพิเศษ (ต่อ)	12. การรบบแบบจุ่ม	10
	13. การปฏิบัติการทางน้ำ	8
	14. การปฏิบัติการพิเศษ	12
ปฏิบัติการทาง อากาศ	15. การฝึกกระโดดร่มแบบสายดิ่งประจำที่	1
	16. ผู้ควบคุมการกระโดดร่ม	3
	17. ส่งทางอากาศ	5
	18. แทรกซึมทางอากาศเบื้องสูง	4
	19. แทรกซึมทางอากาศเบื้องสูง ทางยุทธวิธี	5
ยุทธวิธีและ อำนาจการ	20. การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ	10
	21. รบพิเศษ	16
	22. การปรับพื้นฐานกำลังพลบรรจุใหม่	8
	23. สงครามนอกแบบ	12

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง ในสังกัด นสศ. โดยใช้แบบสอบถามเป็นแนวทาง จำนวน 16 นาย แบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ 1) ผู้บังคับบัญชา ระดับกลางและสูง 4 นาย 2) อาจารย์ /ครูฝึก 5 นาย 3) ชุดปฏิบัติการ 7 นาย ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มีประเด็นสำคัญ²¹ สรุปได้ดังนี้

1. ชีตความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยในปัจจุบัน

ปัจจุบันชีตความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยมีครบ ทั้ง 5 สมรรถนะ เมื่อจัดระดับชีตความสามารถของนักรบพิเศษเป็น 3 ระดับ ได้แก่ มาก ปานกลาง และน้อย พบว่าในภาพรวมนักรบพิเศษไทยมีชีตความสามารถหลักอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 5 สมรรถนะ เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถนะ ส่วนมากเห็นว่าปัจจุบันนักรบพิเศษไทยมีชีตความสามารถหลักด้านการเป็นนักรบที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง (75.00%) เป็นนักปฏิบัติการข่าวที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง (56.25%) เป็นฝ่ายอำนาจการที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง (87.50 %) เป็นครูที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง (68.75%) และเป็นนักจัดตั้งที่ดีอยู่ในระดับปานกลาง (68.75%)

2. ขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยในปัจจุบันที่ตรงกับคุณสมบัติขีดความสามารถหลักของรบพิเศษที่เป็นสากล

ขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยทั้ง 5 สมรรถนะ ได้แก่การเป็นนักรบที่ดี เป็นนักปฏิบัติการข่าวที่ดี เป็นฝ่ายอำนวยการที่ดี เป็นครูที่ดี และเป็นนักจัดตั้งที่ดี ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความสอดคล้องกับขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษที่เป็นสากล ทั้ง 11 สมรรถนะ ได้แก่ 1) เชี่ยวชาญด้านการฝึก 2) สมรรถภาพร่างกายแข็งแรง 3) การปฏิบัติงานเป็นทีม 4) ชำนาญงานในหน้าที่และทักษะการรบ 5) การปฏิบัติงานลับ 6) ไหวพริบปฏิภาณการตัดสินใจแก้ปัญหา 7) ชำนาญพื้นที่ประเพณีและวัฒนธรรม 8) เชี่ยวชาญด้านภาษา 9) การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย 10) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ 11) การปฏิบัติงานที่ตรากตรำ โดยขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยมีความสอดคล้องกับนักรบพิเศษสากลมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์, ไหวพริบปฏิภาณการตัดสินใจแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่สมรรถนะด้านการปฏิบัติงานลับมีค่าน้อยที่สุด ซึ่งสิ่งที่นักรบพิเศษไทยควรให้ความสำคัญในการพัฒนาคือทักษะความเชี่ยวชาญด้านภาษาให้มีทักษะด้านการอ่าน การเขียน และการสนทนา เพราะภาษามีความสำคัญในการติดต่อสื่อสารประสานงานซึ่งจะทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3. ขีดความสามารถหลักของรบพิเศษที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ในปัจจุบันของไทยได้

ขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยทั้ง 5 สมรรถนะ สามารถใช้ในการปฏิบัติการกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้ ทั้ง 6 ลักษณะ ได้แก่ 1) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ 2) ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน 3) ปัญหาความมั่นคงชายแดนภาคใต้ 4) การก่อการร้าย 5) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และ 6) ปัญหาเสพติด ซึ่งภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษสามารถปฏิบัติได้ดีมาก (80.00 – 100.00 %) คือ 1) ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน 2) ปัญหาความมั่นคงชายแดนภาคใต้ และ 3) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งภัยทั้ง 3 ลักษณะนี้มีความเกี่ยวข้องกับกองทัพมากที่สุด อีกทั้งยังตรงกับภารกิจหลักของ นสศ. ส่วนภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความเกี่ยวข้องกับกองทัพในระดับมากอีก 3 ลักษณะนักรบพิเศษไทยสามารถปฏิบัติได้ดี (50.00 - 80.00 %) คือ 1) การก่อการร้าย 2) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และ 3) ปัญหาเสพติด

4. หลักสูตรของหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษที่สามารถสร้างนักรบพิเศษไทยให้มีขีดความสามารถหลักในการปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้

โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ มีหลักสูตร 23 หลักสูตรในการสร้างนักรบพิเศษไทย พบว่าหลักสูตร 5 อันดับแรกที่สามารถสร้างนักรบพิเศษไทยให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้ ทั้ง 6 ลักษณะ คือ 1) การปฏิบัติการจิตวิทยา 2) รบพิเศษ 3) นายสิบลุทธการและการข่าว 4) การปฏิบัติการพิเศษ และ 5) นายสิบลพยาบาล

นสศ.มีกรมรบพิเศษเป็นหน่วยหลักในการปฏิบัติการต่างๆ มีภารกิจที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ดังนี้

1. ปฏิบัติการพิเศษ ประกอบด้วยกิจกรรมหลักต่างๆ ดังนี้.-
 - 1.1 สงครามนอกแบบ : สนบ. (Unconventional Warfare /UW)
 - 1.2 การป้องกันและปราบปรามการก่อความไม่สงบ : ปปส. (Counter Insurgency /CI)
 - 1.3 การป้องกันภายในให้กับมิตรประเทศ : ปนม.(Foreign Internal Defense /FID)
 - 1.4 การปฏิบัติการโดยตรง : ปต. (Direct Action /DA)
 - 1.5 การลาดตระเวนพิเศษ : ลว.พ. (Special Reconnaissance /SR)
 - 1.6 การต่อสู้การก่อการร้าย : ตสร. (Combating Terrorism /CBT)
 - 1.7 การปฏิบัติการจิตวิทยา : ปจว.และกิจการพลเรือน : กร.(Psychological Operations /PSYOP and Civil Affairs /CA)
2. ปฏิบัติการสนับสนุนมาตรการรักษาความมั่นคงภายใน
3. ปฏิบัติภารกิจพิเศษที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งมีกิจกรรมคู่ขนานหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ อาทิเช่น การช่วยเหลือในการรักษาความปลอดภัย (Security Assistance /SA) การช่วยเหลือทางด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Assistance /HA) การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (Counter narcotics) และการค้นหาและกู้ภัย (Search And Rescue /SAR) รวมทั้งกิจกรรมพิเศษอื่นๆ

บทบาทของ นสศ. ที่มีความเกี่ยวข้องกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ศึกษาวิจัยในครั้ง นี้ ในประเด็นของ 1) ความมั่นคงของสถาบันพระมหากษัตริย์ นสศ.มีภารกิจและหน้าที่ในการพิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ควบคู่ไปกับการสอดส่องดูแลและปกป้องการกระทำของผู้ไม่หวังดีที่อาจส่งผลต่อการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ในทุกรูปแบบ²²

2) ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน ในส่วนของ นสศ.ก็มีภารกิจในการสนับสนุนงานความ

มั่นคงตามแนวชายแดนให้กับกองทัพภาคต่างๆ ทั้งทางประเทศลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย

3) ปัญหาความมั่นคงชายแดนภาคใต้ นสศ.เป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพภาคที่มีภารกิจในการส่งกำลังพลเพื่อร่วมปฏิบัติภารกิจรักษาความสงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) การก่อการร้าย นสศ.เป็นหน่วยงานของกองทัพภาคที่มีภารกิจรับผิดชอบในการต่อสู้การก่อการร้าย 5) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ กำลังทหารมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมและบรรเทาสาธารณภัย (Humanitarian Assistance and Disaster Relief : HADR)²³ นสศ. มีกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ที่มีขีดความสามารถในการค้นหาและกู้ภัยทางทหารที่สามารถปรับใช้ในการช่วยเหลือทางพลเรือนได้ 6) ปัญหายาเสพติด นสศ. มีกิจกรรมคู่ขนานคือการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด แนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ในการป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ได้กำหนดให้หน่วย ทหารได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการรักษาผลประโยชน์ของชาติ รักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ พัฒนาประเทศ ช่วยเหลือประชาชน และสนับสนุนรัฐบาลในการแก้ปัญหาในรูปแบบต่างๆ ในการปฏิบัตินอกเหนือสงคราม(Military Operation Other Than War : MOOTW) และพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามในทุกรูปแบบสำหรับประเทศไทยยังคงดำรงไว้ซึ่งกำลังทหาร เพื่อป้องกันเอกราชและบูรณภาพแห่งดินแดน ซึ่งถือเป็นความรับผิดชอบและภารกิจหลักทางทหาร แต่ภัยคุกคามความมั่นคงที่เปลี่ยนรูปแบบไป ทำให้กองทัพไม่อาจเพิกเฉยและควรเตรียมความพร้อมเพื่อเผชิญภัยคุกคามทั้งรูปแบบเก่าและรูปแบบใหม่ไปพร้อมๆกัน

5. แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาและฝึกอบรมเพื่อให้นักรบพิเศษไทยมีคุณลักษณะและขีดความสามารถหลักในการปฏิบัติการรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้

ในการพัฒนาศักยภาพของกำลังพลหน่วยรบพิเศษให้มีขีดความสามารถหลักเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้นั้น ผู้วิจัยได้นำแนวคิด หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Development : HRD) มาใช้เพราะเห็นว่า ทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญสูงสุดของหน่วยงาน และเป็นกำลังสำคัญในการทำให้ภารกิจต่างๆของหน่วยงานประสบความสำเร็จ ซึ่งมีแนวทางการพัฒนา 3 ประการ ดังนี้

1. การศึกษา (Education): เน้นที่ตัวบุคคล เป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเตรียมบุคคลให้มีความพร้อมที่จะทำงานตามความต้องการขององค์กร
2. การฝึกอบรม (Training): เน้นที่งาน เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อการเรียนรู้สำหรับงาน ปัจจุบัน มุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติงานได้ทันทีหรือมีพฤติกรรมการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามความต้องการขององค์กร

3. การพัฒนา (Development): เน้นที่องค์กร เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์แก่บุคลากรขององค์กร เพื่อช่วยให้บุคลากรขององค์กรได้เพิ่มพูนความรู้ ได้แสดงขีดความสามารถของตน รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงศักยภาพที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในออกมา²⁴

โดยจากการศึกษาผู้วิจัยคิดว่าแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ของหน่วยงานในสังกัดของ นสศ. แบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามลำดับดังนี้

5.1 ระดับหน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ (นสศ.)

พัฒนาระบบการจัดการด้านกำลังพลในภาพรวม ดังนี้

5.1.1 แยกพลร่ม กับรบพิเศษออกจากกัน แล้วสร้างแรงจูงใจ ให้กับนักรบพิเศษ พร้อมกับตั้งเป็นเหล่ารบพิเศษที่มีอัตลักษณ์ของตน

5.1.2 คัดเลือกคน โดยใช้ระบบการคัดเลือก เพื่อคัดกรองคนที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมทั้งความรู้ ความสามารถ สมรรถภาพร่างกาย และทัศนคติที่ดีต่อองค์กร ให้เข้ามาเป็นกำลังพลรบพิเศษ ซึ่งจะสามารถนำมาพัฒนาศักยภาพได้ง่าย

5.1.3 แนวทางการพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยให้มีประสิทธิภาพสูงอยู่อย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

5.1.3.1 การเป็นนักรบที่ดี : การเป็นนักรบที่ดีสามารถฝึกเสริมสร้างให้มีขีดความสามารถหลักตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย/หน้าที่รับผิดชอบ ควรมีการฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงาน (On the job Training : OJT) ซึ่งจะเน้นประสิทธิภาพการทำงานในลักษณะการพัฒนาทักษะ ให้บุคลากรเข้าใจและสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง ควบคู่กับการฝึกให้คิด และใช้วิจรรณญาณในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้ามากกว่าเป็นผู้ตามเพียงอย่างเดียว ที่สำคัญควรต้องทำการฝึกในที่ตั้ง และภาคสนาม อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญและความมั่นใจ หน่วยควรจัดการฝึกอย่างเป็นระบบ มีแผนการฝึกอย่างชัดเจน ทำซ้ำจนชำนาญในหน้าที่ นอกจากนั้นควรทำการฝึกพร้อม / ฝึกผสม กับหน่วยต่างๆ และหน่วยงานจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge Sharing) เพื่อลดช่องว่างความรู้ของคนในหน่วยและเพิ่มขีดความสามารถหลักของกำลังพลให้มีศักยภาพมากขึ้น

5.1.3.2 เป็นนักรบปฏิบัติการชาวที่ดี : ควรจบการฝึกหลักสูตรปฏิบัติการพิเศษ ควบคู่กับการส่งเสริมให้มีขีดความสามารถด้านภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน และถือให้เป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่ใช้ในการพิจารณากำลังพลให้ไปปฏิบัติการกิจตามแผนป้องกันชายแดนประจำปี ที่สำคัญการจะเป็นนักรบปฏิบัติการชาวที่ดีนั้นต้องช่างสังเกตจดจำ

มีไหวพริบดี ทำให้ได้ใจมวลชน (ไม่ใช่เงินซื้อแหล่งข่าว) และควรฝึกฝนการหาข่าว หาความรู้รอบตัวเพิ่มเติมอย่างสม่ำเสมอ สามารถใช้เทคโนโลยี สื่อสังคมออนไลน์ที่ทันสมัย ช่วยพัฒนาตนเอง ให้ทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะทำให้นักรบพิเศษมีทั้งความรู้ ประสบการณ์ จากการศึกษาและการปฏิบัติงานจริง และการที่จะสามารถพัฒนาเป็นนักปฏิบัติการข่าวที่ดี ได้มากยิ่งขึ้น คือการสัมมนาและแลกเปลี่ยนความรู้ ให้พัฒนาตนเอง จากผู้ปฏิบัติงานไปเป็นผู้ถ่ายทอดต่อไป

5.1.3.3 เป็นฝ่ายอำนวยการที่ดี : ควรจบหลักสูตรนายสิบยุทธการและการข่าว และหน่วยควรจัดการพัฒนาการปฏิบัติของกองบังคับการต่างๆ ให้ชัดเจน โดยกำหนดระเบียบปฏิบัติประจำฝ่ายอำนวยการของชุดปฏิบัติการ (ชป.) / บก. ร้อย รพศ. จัดการฝึกโดยให้ฝ่ายอำนวยการของกองพันหรือกรมมาเป็นครูฝึกในลักษณะพี่เลี้ยง(Mentoring Program) เน้นการพัฒนาการมีส่วนร่วม เพื่อให้มีความชำนาญในสายงานฝ่ายอำนวยการของตน และควรให้กำลังพลศึกษางานในหน้าที่ของฝ่ายอำนวยการ เพื่อให้ฝึกในเรื่องของกระบวนการคิดและวางแผน นำมาซึ่งความประณีต ในการปฏิบัติการกิจต่างๆ ซึ่งกระบวนการแสวงข้อตกงใจทางทหาร (Military Decision Making Process : MDMP) เป็นรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับชป. ส่วนการทำข้อพิจารณาของฝ่ายอำนวยการให้สามารถทำได้ตั้งแต่ฝ่ายอำนวยการระดับกองร้อย เพื่อลดภาระงานที่มากเกินไปของฝ่ายอำนวยการหน่วยระดับกองพัน อีกทั้งควรมีการหมุนเวียนให้มาปฏิบัติ หน้าที่ฝ่ายอำนวยการ(Job Rotation) ก็จะเป็นการสร้างทักษะการทำงานหลายด้าน นอกจากปฏิบัติงานด้านยุทธการจะทำให้เป็นฝ่ายอำนวยการที่ดีที่สามารถให้ข้อเสนอแนะให้กับผู้บังคับบัญชาได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว และทันเวลา

5.1.3.4 เป็นครูที่ดี : หน่วยควรมีหลักสูตรครุทหาร โดยจัดหาบุคลากรภายในหน่วยที่มีความเป็นครูที่ดี มีจรรยาบรรณของครุทหาร มีความรู้ ความสามารถ นำประสบการณ์จริงมาถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบให้กำลังพลนายสิบภายในหน่วย ประสบการณ์ในการเป็นครู เช่น การฝึกทหารใหม่ การทำหน้าที่ชุดครูฝึกมวลชน เยาวชน เพื่อให้มีความมั่นใจในการเป็นครูจากการมีประสบการณ์จริง ในช่วงแรก อาจเริ่มจาก การทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยครูเป็นการสอนงาน (Coaching) เพื่อเสริมสร้างและพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ทักษะ และความสามารถเฉพาะตัว และพัฒนาเป็นครูตามลำดับ โดยที่ผู้ที่เป็นครุทหารต้องมีความรู้ความสามารถ ฝึกฝนงานในหน้าที่ของตน หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้ดียิ่งขึ้น

5.1.3.5 เป็นนักจัดตั้งที่ดี : หน่วยควรมีการคัดเลือก กำลังพลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่สามารถจะพัฒนาไปใช้กับภารกิจของหน่วยได้ โดยการจะเป็นนักจัดตั้งที่ดีได้ต้องใช้หลักการเข้าถึง และขั้นตอนการจัดตั้ง ยกตัวอย่างเช่น ภารกิจใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เราเข้าใจเขาแต่เข้าไม่ถึงปัญหาที่แท้จริงจึงพัฒนาต่อไปไม่ได้เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติการกิจควรใช้รูปแบบของการเข้าฝึกทางทหาร ที่ถนัดเป็นสื่อในการเข้าถึงเป้าหมายต่างๆ ที่ต้องการจัดตั้ง พยายาม

อย่าใช้สิ่งที่ไม่ถนัด หรือเป็นหน้าที่ของหน่วยงานอื่นๆ เป็นสื่อในการเข้าถึง เพราะจะทำให้เกิดความทับซ้อนตลอดจนไม่ยั่งยืนในการปฏิบัติ

5.2 ระดับกรมรบพิเศษ กองพลรบพิเศษ

5.2.1 ในยามปกติให้ยึดตามภารกิจตามที่กองทัพบก (ทบ.) มอบหมายให้กับหน่วยรบพิเศษเป็นหลัก แล้วจัดลำดับความสำคัญและความเร่งด่วนในการพัฒนาหน่วยให้มีความพร้อมตามลำดับ เช่น ทบ. มอบภารกิจหลักให้ นสศ. รับหน้าที่ในการแก้ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน และความมั่นคงในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หน่วยต้องฝึกคนให้เป็นนักรบพิเศษเพื่อรองรับ ต่อภารกิจหลักดังกล่าวเป็นความเร่งด่วนก่อน ส่วนภัยคุกคามอื่นๆ ก็ให้เป็นอันดับรองลงมา

5.2.2 กรมรบพิเศษควรมีการกำหนดให้มีการฝึกของหน่วยเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่อื่นๆ บ้าง เช่น ภัยก่อการร้าย ยาเสพติด และภัยพิบัติธรรมชาติ ซึ่งในการแก้ปัญหาสถานการณ์ดังกล่าวไม่ใช่ภารกิจโดยตรงของกองทัพบก หรือ นสศ.แต่ภัยคุกคามดังกล่าวได้ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของคนในประเทศ แม้ว่าไม่ได้รุนแรงมากจนทำให้ประเทศชาติต้องสูญเสียเอกราชอธิปไตย แต่ถ้าหากไม่มีการจัดการภัยคุกคามเหล่านี้ให้หมดไปแล้ว อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน สังคม การเมือง และสิ่งแวดล้อม และอาจมีการขยายตัวจนเกิดผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติได้เช่นกัน ดังนั้น นสศ.ควรต้องฝึกกำลังพลเพื่อเตรียมความพร้อมในการช่วยเหลือหน่วยงานอื่นๆ หากมีการร้องขอ (ในลักษณะการเป็นหน่วยสนับสนุนแบบฉุกเฉินในหัวแรกๆ ของการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ในพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่ใกล้เคียง) เพราะผลกระทบจากภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่นั้นมีความซับซ้อนในหลายๆมิติ อาจมีความเชื่อมโยงมาถึง นสศ.แม้ว่าเราไม่มีเครื่องมือ ไม่มีความชำนาญในภัยคุกคามเหล่านั้น เราก็สามารถใช้การประสานงานบูรณาการ สร้างเครือข่ายร่วมหรือฝึกร่วม กับหน่วยงานของ ศบภ. กท.กองบัญชาการกองทัพไทย, ศบภ. ทบ.กองทัพบกหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง อย่างเช่น กระทรวงมหาดไทย, สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด(ปป.ส.), กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย(ปภ.), กรมชลประทาน ฯลฯ นอกจากนี้การฝึกร่วม/ผสมกับมิตรประเทศที่มีความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ด้านภัยคุกคามแบบต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการรองรับภัยคุกคามสากลรูปแบบใหม่ เช่น การก่อการร้าย การลอบวางระเบิด ยาเสพติด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และการหลบหนีเข้าเมือง

5.2.3 โมเดลการฝึกอบรมภายในหน่วย (Unit School Model)

5.2.3.1 คัดเลือกกำลังพลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

5.2.3.2 พัฒนาเสริมสร้างกำลังพลให้มีความรู้เข้าใจถึงภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่อย่างถ่องแท้

5.2.3.3 จัดเข้ารับการฝึก อบรม ภายในหน่วยงาน และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์

5.2.3.4 มีนโยบาย ส่งเสริม สนับสนุน ให้โอกาสในการพัฒนากำลังพลได้ไปปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ เมื่อเกิดภัยคุกคามขึ้น

5.3 โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ (รร. สพศ. ศสพ.)

กองทัพไม่สามารถเพิกเฉยต่อความท้าทายที่เกิดขึ้นจากภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ที่เกิดจากโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วทั้งทางด้านของการเมือง เศรษฐกิจสังคม จิตวิทยา และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จึงต้องเตรียมความพร้อม และร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดกับส่วนราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง โดยจะต้องติดตามภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง และประเมินถึงผลกระทบต่อความมั่นคงระยะยาว สถาบันการศึกษาของกองทัพจะต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองภารกิจที่หลากหลายยิ่งขึ้น

5.3.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตร (Content)

รร. สพศ. ศสพ. มีหลักสูตรการศึกษาที่มีความครอบคลุมในการสงครามพิเศษ และหลักสูตรความชำนาญทางการทหาร (Military Occupational Specialty : MOS) ตามหน้าที่ต่างๆ ของชุดปฏิบัติการรบพิเศษ สามารถสร้างนักรบพิเศษที่มีคุณภาพ มีขีดความสามารถหลักที่มากพอที่สามารถปฏิบัติภารกิจหลักของ นสศ.ได้ รวมถึงสามารถฝึกให้กับบุคลากรหน่วยงานอื่นๆ เพราะเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของหน่วยทหาร ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งควรรักษามาตรฐานและกำกับดูแล หลักสูตรความชำนาญทางการทหาร (Military Occupational Specialty : MOS) และหลักสูตรต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และควรมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง หลักสูตร (Curriculum Development) ให้น่าสนใจ สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริงทั้งในปัจจุบันและอนาคต และต้องมีความทันสมัย ทันท่วงทีภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ทันท่วงทีความเปลี่ยนแปลงทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดในยุคปัจจุบันและอนาคต

5.3.2 ด้านบุคลากร ครู อาจารย์ (Trainer / Instructor)

รร. สพศ. ศสพ. ควรมุ่งเน้นการพัฒนาขีดความสามารถ ครู อาจารย์ ให้มีคุณภาพ บูรณาการครู อาจารย์ ในแผนกต่างๆ ให้มีแนวทางการสอนไปในแนวทางเดียวกัน เพราะครูฝึกมีทั้งจากภายในและภายนอก อีกทั้งครูควรมีความสามารถในการถ่ายทอด มีความสามารถในการจูงใจผู้เรียน โรงเรียนควรส่งเสริมครูอาจารย์ ให้ออกปฏิบัติงานจริงในสนาม เช่น การไปราชการพิเศษ เพื่อให้ได้ประสบการณ์ในสนาม มาปรับใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรพัฒนากระบวนการ

คิดด้วยการฟังและเรียนจากวิทยากรภายนอกบ้าง ที่สำคัญ ครูต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และควรฝึกฝนเอง หาความรู้ใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอนให้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งควรให้ครูอาจารย์มีส่วนในการติดตามการฝึก ของหน่วยในกรมรบพิเศษต่างๆ เพื่อเป็นการประเมินผลการฝึก อบรมหลักสูตรต่างๆ ของโรงเรียนนำมาปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับหลัก นิยม และระเบียบปฏิบัติประจำของหน่วย /กรมรบพิเศษ ในลักษณะการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์ เป็นฐาน (Outcome - based education) ที่เน้นความเชื่อมโยงต่อกลยุทธ การสอน การวัด และประเมินผล

5.3.3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

แนวคิดในการพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยเพื่อรองรับภัยคุกคามความ มั่นคงรูปแบบใหม่ของผู้วิจัยนั้นมุ่งหวังในการพัฒนาขีดความสามารถของกำลังพลให้มีความ หลากหลายและสามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลง ในยุคโลกาภิวัตน์นี้ เพื่อการรักษาธำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงและเอกราชของสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ โดยหวังที่จะเป็นเพียงกลไกหนึ่งของหน่วยงานภาครัฐที่จะ สามารถขับเคลื่อนร่วมกันในการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เกิดขึ้น อันส่งผลต่อ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในชาติ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการศึกษา เอกสารต่างๆ แบบสอบถาม บทสัมภาษณ์ ประกอบกับความความคิดเห็นของผู้วิจัยมา วิเคราะห์แสดงเป็น ตารางแสดงแนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของ นักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่

ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
1. ความมั่นคงของ สถาบัน พระมหากษัตริย์	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบยุทธการและการ ข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลัง พลบรรจุนใหม่	1. สงครามนอกแบบ 2. การป้องกันและ ปราบปรามการก่อ ความไม่สงบ 3. เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ที่ถูกต้อง และปลูกจิตสำนึกการรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ในทุกหลักสูตร / การฝึกอบรม 2. ระมัดระวังในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ สถาบันอย่างเหมาะสม 3. เผยแพร่และน้อมนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติ อย่างเป็นรูปธรรม 4. พัฒนากำลังพลให้มีความอ่อนตัวและเข้ากับ ประชาชนในทุกกลุ่มทุกสภาพพื้นที่ได้อย่าง กลมกลืนและได้รับความเชื่อใจเพื่อ มุ่งสู่การ ปฏิบัติการทางทหารเพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบัน หลักของชาติ 5. ส่งเสริมให้กำลังพลมี “จิตอาสา” ได้ทำประโยชน์ ให้กับประชาชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง 6. เข้าใจขั้นตอนวิธีการบ่อนทำลายสถาบันเพื่อ กำหนดวิธีการป้องกันและตอบโต้

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่(ต่อ)

ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
2. ปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบยุทธการและการข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลังพลบรรจุใหม่	1. ลาดตระเวนระยะไกล 2. แทรกซึมทางอากาศ เบื้องสูง 3. ส่งทางอากาศ 4. ปฏิบัติการพิเศษ 5. ภาษาเพื่อนบ้าน 6. พลซุ่มยิง 7. นายสิบอาวุธ 8. สงครามนอกแบบการป้องกันและปราบปรามความไม่สงบ 9. การปฏิบัติการทางน้ำ 10. สงครามทุ่นระเบิด	1. เสริมสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กระชับความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ปัญหาข้ามพรมแดน 2. ส่งเสริมการใช้มิติทางสังคมและวัฒนธรรม ในการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีทุกระดับกับประเทศเพื่อนบ้าน 3. ควรเป็นคนที่รู้ข้อมูลข่าวสาร และรูปแบบการเมืองของไทยให้มากๆ เพราะภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ เป็นเรื่องใกล้ตัวมาก 4. ส่งเสริมให้มีขีดความสามารถด้านภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว กัมพูชา เมียนมาร์ ฯลฯ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการในพื้นที่จะวางป้องกันได้อย่างแนบเนียนและกลมกลืนกับพื้นที่ที่เข้าปฏิบัติการ

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่(ต่อ)

ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
2. ปัญหาความมั่นคง ตามแนวชายแดน (ต่อ)		11. นายสิบการช่างและ ทำลาย 12. พนักงานวิทยุ 13. การดำรงชีพในป่า	5. สร้างขีดความสามารถในการรบขั้นสูงทั้งระดับ บุคคลและชุดปฏิบัติการในทุกสภาพภูมิประเทศ เชี่ยวชาญในการวางแผนและดำรงชีพที่ปราศจาก ส่งกำลังบำรุงในระยะเวลาานาน
3. ปัญหาความมั่นคง ชายแดนภาคใต้	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบยุทธการและ การข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลัง พลบรรจุนใหม่	1. ลาดตระเวนระยะไกล 2. นายสิบการช่างและ ทำลาย 3. นายสิบอาวุธ 4. การป้องกันและ ปราบปรามการก่อ ความไม่สงบ 5. สงครามนอกแบบ 6. ปฏิบัติการพิเศษ 7. ภาษาถิ่น เช่น ยาวี 8. เทคโนโลยีสารสนเทศ	1. ส่งเสริมให้มีขีดความสามารถด้านภาษาให้กับกำลัง พลที่ต้องไปปฏิบัติหน้าที่ใน จชต.เช่น ยาวี มลายู 2. ปฏิบัติการทางการทหารเพื่อตอบโต้กลุ่มติดอาวุธได้ อย่างรวดเร็วและเหนือกว่า 3. สร้างความไว้วางใจให้กับประชาชน เสริมสร้าง สถานะแวดล้อมที่สันติสุข โดยใช้ยุทธศาสตร์ “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ไปใช้ อย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง 4. การปฏิบัติการจิตวิทยาจนสามารถเปลี่ยนแปลง ความคิดของกลุ่มตรงข้ามหรือกลุ่มที่เป็นกลางให้ มาสนับสนุนฝ่ายรัฐ

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่(ต่อ)

ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
3. ปัญหาความมั่นคง ชายแดนภาคใต้ (ต่อ)		9. การรบแบบจู่โจม 10. พนักงานวิทย์ 11. สงครามทุ่นระเบิด	5. เสริมสร้างและพัฒนาโดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ในการแก้ปัญหาเป็นพลังในการเข้าถึงประชาชน 6. เข้าใจขั้นตอนวิธีการของการก่อความไม่สงบเพื่อ กำหนดวิธีในการป้องกันและปราบปรามได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม
4. การก่อการร้าย	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบลยุทธการและ การข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบลพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลัง พลบรรจุนใหม่	1. พลซุ่มยิง 2. สงครามทุ่นระเบิด 3. นายสิบลการช่างและ ทำลาย 4. นายสิบลอาวุธ 5. การแทรกซึมทาง อากาศเบื้องสูง ทางยุทธวิธี 6. ปฏิบัติการทางน้ำ 7. การค้นหาและกู้ภัย 8. สงครามนอกแบบ	1. เสริมสร้างและพัฒนาความร่วมมือและ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและ นอกประเทศ 2. สร้างให้มีขีดความสามารถที่เหนือกว่ากลุ่มก่อการ ร้ายเมื่อต้องใช้ปฏิบัติการทางการทหารตอบโต้ 3. รู้เท่าทันยุทธวิธีการก่อการร้ายอันนำไปสู่การ ป้องกัน ป้องปราม และตอบโต้การก่อการร้าย ได้เป็นลำดับขั้น 4. เมื่อเกิดเหตุก่อการร้ายกำลังพลสามารถเข้า ปฏิบัติการช่วยเหลือบรรเทาเหตุการณ์ได้ทันที ทั้ง ในระดับบุคคลและระดับชุดปฏิบัติการ

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่(ต่อ)

ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
4. การก่อการร้าย (ต่อ)		8. เทคโนโลยีสารสนเทศ 9. การรบแบบจู่โจม 10. พนักงานวิทยุ	5. เชี่ยวชาญงานด้านการข่าวเพื่อค้นหาติดตามกลุ่มหรือเหตุการณ์ก่อการร้ายได้ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์
5. ภัยพิบัติธรรมชาติ	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบยุทธการและการข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลังพลบรรจุใหม่	1. การปฏิบัติการทางน้ำ 2. ผู้ควบคุมการกระโดดร่ม 3. ส่งทางอากาศ 4. แทรกซึมทางอากาศ เบื้องสูงทางยุทธวิธี 5. การรบแบบจู่โจม 6. ลาดตระเวนระยะไกล 7. การดำรงชีพในป่า 8. พนักงานวิทยุ 9. การค้นหาและกู้ภัย 10. การรบภายใต้สภาพพิเศษ	1. ปฏิบัติภารกิจภายใต้กรอบของกฎหมาย 1.1 พ.ร.บ. การจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 8(3), 8 (5) 1.2 พ.ร.บ. ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพ.ศ. 2550 2. ส่งกำลังพลฝึกพร้อม / ผสมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2.1 ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม (ศบภ.กห.) 2.2 ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบภ.ทบ.) 2.3 กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) 2.4 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น 3. สร้างขีดความสามารถระดับบุคคลทั้งระดับชุดปฏิบัติการที่พร้อมเข้าช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติรูปแบบต่างๆ

ตารางที่ 3 แนวทางการจัดหลักสูตรและพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่(ต่อ)

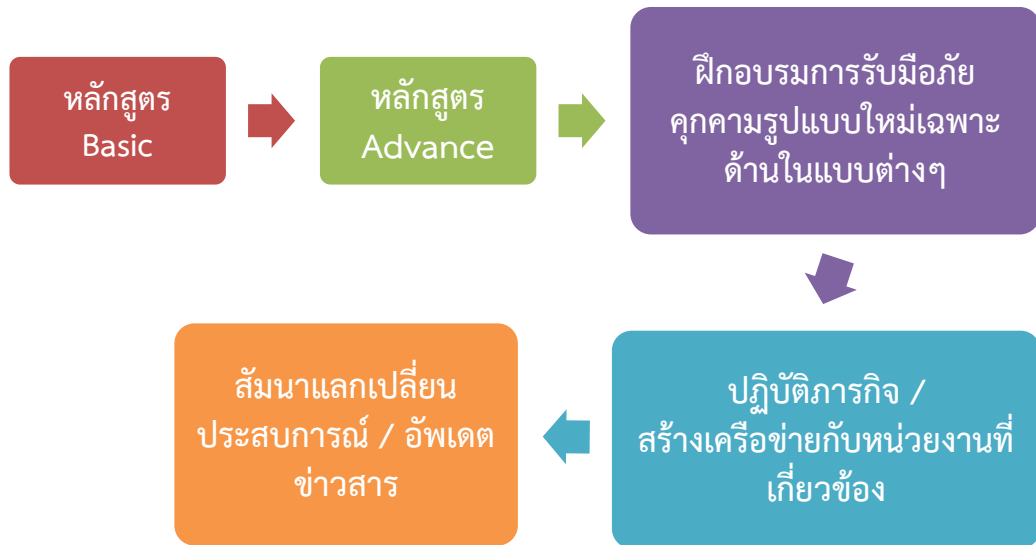
ภัยคุกคามความมั่นคง รูปแบบใหม่	หลักสูตร		แนวทางการพัฒนา
	Basic	Advance	
6. ปัญหายาเสพติด	1. การปฏิบัติการจิตวิทยา 2. รบพิเศษ 3. นายสิบยุทธการและ การข่าว 4. การปฏิบัติการพิเศษ 5. นายสิบพยาบาล 6. ภาษาอังกฤษ 7. การปรับพื้นฐานกำลัง พลบรรจุนใหม่	1. ปฏิบัติการพิเศษ 2. ส่งทางอากาศ 3. ภาษาประเทศเพื่อนบ้าน 4. การลาดตระเวน ระยะไกล 5. เทคโนโลยีสารสนเทศ 6. การรบแบบจู่โจม 7. นายสิบอาวุธ 8. พนักงานวิทยุ	1. ปฏิบัติภารกิจภายใต้กรอบของกฎหมาย พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด พ.ศ. 2519 2. สกัดกั้น และปราบปรามการค้า ขนส่งยาเสพติด จากประเทศเพื่อนบ้าน 3. สร้างขีดความสามารถในงานด้านการข่าวจน สามารถสังเกตรู้เท่าทันขบวนการยาเสพติดเพื่อ นำไปสู่การปราบปรามขบวนการค้ายาเสพติด 4. ป้องกันและปราบปรามการใช้ยาเสพติดในหน่วยใน ชุมชนใกล้เคียงสร้างภูมิคุ้มกันให้กับกำลังพลและ ครอบครัวให้มีความเข้มแข็งด้านจิตใจและร่างกาย ที่จะไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับขบวนการยาเสพติด 5. มีขีดความสามารถในการชักนำกลุ่มที่ยุ่งเกี่ยวกับ ยาเสพติดให้หันมาต่อต้านขบวนการค้ายาเสพติด

บทสรุปข้อเสนอแนะ

บทสรุป

ปัจจุบันภัยคุกคามต่อความมั่นคงรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การก่อการร้าย อาชญากรรมข้ามชาติ ยาเสพติด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภัยจากโลกอวกาศใหม่ ความมั่นคงของชาติจึงมีได้ครอบคลุมเฉพาะมิติทางการทหารหรืออำนาจอธิปไตยเท่านั้น แต่ยังเป็นรากฐานของการดำเนินกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งบริบททั้งทาง เศรษฐกิจ สังคม วิถีชีวิตและวัฒนธรรมของประชาชนภายในชาติ ซึ่งกองทัพบกมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพิ่มขึ้น ดังนั้นบทบาทของกองทัพที่ต้องใช้กำลังทหารในการปฏิบัติการนอกเหนือสงคราม (MOOTW) ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานร่วมกับฝ่ายพลเรือนหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติการกิจเพื่อรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ซึ่งในปัจจุบันเป็นในลักษณะเชิงรับเมื่อมีการร้องขอ แต่ถ้าหากปรับเปลี่ยนมาเป็นเชิงรุกก็อาจลดทอนความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดจากภัยคุกคามแบบต่างๆ ให้น้อยลงได้ โดยใช้ศักยภาพที่มีอยู่ของกองทัพได้อย่างเหมาะสม ภายใต้กรอบของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สำหรับกำลังทหารแล้ว หากมีการปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนาบทบาทหน้าที่ใหม่ และใช้ทรัพยากรที่กระจายอยู่ในทุกเหล่าทัพเพื่อให้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ได้อย่างเหมาะสมและดียิ่งขึ้น แต่ต้องยึดมั่นในภารกิจหลักของตนเองไว้เสมอ ทั้งนี้เพราะไม่มีหน่วยงานภาครัฐอื่นใดที่จะสามารถทดแทนบทบาทดั้งเดิมของทหารในการป้องกันประเทศได้

หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษเป็นหน่วยงานหนึ่งของกองทัพบก ที่ควรต้องมีการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาขีดความสามารถหลักของกำลังพลให้มีความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ในทุกระดับได้โดยไม่มีข้อจำกัด เพื่อทำหน้าที่ในการรักษาและปกป้องความมั่นคงและผลประโยชน์ของประเทศชาติอย่างยั่งยืนตลอดไป โดยผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและสรุปแนวทางการพัฒนาเป็นโมเดลการฝึกอบรมภายในหน่วยเพื่อพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 โมเดลการฝึกอบรมภายในหน่วย (Unit School Model)

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ยกระดับขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยที่มีอยู่ทั้ง 5 สมรรถนะ ในปัจจุบันที่อยู่ในระดับปานกลางให้ดียิ่งขึ้น ดังนั้นในระดับกองพันควรมีการทดลองปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้วิจัยเสนอ แล้วประเมินผลหากได้ผลควรมีการขยายผลแล้วนำไปใช้ในหน่วยงานอื่นๆ ต่อไป
2. ฝึกพัฒนาขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษไทยให้สามารถปฏิบัติการกิจเพื่อรองรับภัยคุกคามความมั่นคงรูปแบบใหม่ ในลักษณะ Unit School ว่าจะได้ผลจริงหรือไม่
3. หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ โดยโรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ ควรจัดหลักสูตร “ ทหารรบพิเศษกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ” เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของนักรบพิเศษไทยให้มีมากยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติงานในส่วนของการปฏิบัติการนอกเหนือสงคราม (Military Operation Other Than War : MOOTW) เพื่อความมั่นคงของชาติ ตามยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศของกระทรวงกลาโหม ให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

¹ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ฉบับย่อ. [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก [http : // www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf?fbclid=IwAR1EmXb1uxdke48ilLAAaFfjnRvcGnLvsirTuZQgOVofWxT6ukzjh507g7Q](http://www.nesdb.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf?fbclid=IwAR1EmXb1uxdke48ilLAAaFfjnRvcGnLvsirTuZQgOVofWxT6ukzjh507g7Q)

² แผนบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง พ.ศ. 2559 – 2564 .[อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://www.nsc.go.th/Download1/แผนการบริหารจัดการชายแดนด้านความมั่นคง.pdf>

³ กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ 2558 : [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://fliphtml5.com/errk/qzuq/basic>. ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศาสตร์ทหารบก. กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ. กรุงเทพฯ ; 2558.

⁴ เอกสาร วปอ. หมายเลข 008 คู่มือด้านการทหาร. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก http://www.thaindc.org/images/sub_1317847833/008%20Security.pdf

⁵ เอกสาร วปอ. ยุทธศาสตร์ชาติหมายเลข . [อินเทอร์เน็ต]. 2561 http://www.thaindc.org/images/column_1318985720/Less0n%201%20strategy%20Over%20All.pdf

⁶ ประยุทธ์ จันทร์โอชา.กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่: ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/ilovethekingfamily/622>

⁷ การบริหารจัดการชายแดนเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียนพื้นที่บริเวณชายแดนภาคตะวันออก (ชายแดนไทยและกัมพูชา) [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก http://www.sscthailand.org/uploads_ssc/การบริหารจัดการชายแดนกรณีไทย - กัมพูชา.pdf

⁸ ประยุทธ์ จันทร์โอชา. กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่: ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/ilovethekingfamily/622>

⁹ กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ 2558 : [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://fliphtml5.com/errk/qzuq/basic>. ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศาสตร์ทหารบก. กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ. กรุงเทพฯ ; 2558.

¹⁰ รัชกรณ์ นภาพรพิพัฒน์. สำนักงานสภาพความมั่นคงแห่งชาติ [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://www.chiangrai.net/ความมั่นคงชายแดน.ppt>

¹¹ กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ 2558 : [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://fliphtml5.com/errk/qzuq/basic>. ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศาสตร์ทหารบก. กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ. กรุงเทพฯ ; 2558.

¹² อ้างอิงเรื่องเดียวกัน; หน้า 30

¹³ ประยุทธ์ จันทร์โอชา. กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่: ภัยคุกคามที่ไม่ใช่แบบดั้งเดิม. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 25 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <https://sites.google.com/site/ilovethekingfamily/622>

¹⁴ เอกสาร วปอ. หมายเลข 013 คู่มือด้านการทหาร. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก http://www.thaindc.org/images/sub_1317847833/013%20Military.pdf

¹⁵ เอกสาร รร. จปร. ภารกิจและการจัดหน่วยรบพิเศษ. [อินเทอร์เน็ต]. 2555 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก http://www.crma.ac.th/msdept/e_bookmsd2012/ms3005/pdf/section1/chapter3.pdf

¹⁶ สุกัญญา รัตมีธรรมโชติ. (2548). แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency Based Learning. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนา อินเตอร์พริ้นท์

¹⁷ กองทัพบก. คู่มือราชการสนามว่าด้วยหลักนิยมการปฏิบัติการหน่วยรบพิเศษ ทบ.ไทย. รส.31-81 พ.ศ. 2561.

¹⁸ เสด็จ อาคะจักร. การพัฒนาแนวทางในการเสริมสร้างคุณลักษณะและขีดความสามารถหลักของนักรบพิเศษ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยการทัพบก; 2561.

¹⁹ กองทัพบก. คู่มือราชการสนามว่าด้วยหลักนิยมการปฏิบัติการหน่วยรบพิเศษ ทบ.ไทย. รส.31-81 พ.ศ. 2561.

²⁰ โรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ. หลักสูตรของโรงเรียนสงครามพิเศษ. 2561

²¹ สัมภาษณ์ พันเอกณรงค์ฤทธิ์ คัมภีระ, รองผู้บัญชาการโรงเรียนสงครามพิเศษ ศูนย์สงครามพิเศษ, หน่วยบัญชาการสงครามพิเศษ, 23 เมษายน 2562.

²² ทหารกับสถาบันพระมหากษัตริย์. [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 20 เมษายน 2562] . เข้าถึงได้จาก<http://lakmuangonline.com/?p=2833>

²³ กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ 2558 : [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2561] . เข้าถึงได้จาก <http://fliphtml5.com/errk/qzuq/basic> ศูนย์พัฒนาหลักนิยมและยุทธศาสตร์ กรมยุทธศาสตร์ทหารบก. กองทัพบกกับภัยคุกคามรูปแบบต่างๆ. กรุงเทพฯ ; 2558.

²⁴ สุภาพร พิศาลบุตร และยงยุทธ เกษสาคร.(2545). การพัฒนาบุคคลและการฝึกอบรม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ. พรินติ้ง.